

KARAR ÇEVİRİLERİ/TRANSLATIONS OF THE **JUDGEMENTS**

ZEYNEP MERCAN - TÜRKİYE KARARI *(ZEYNEP MERCAN V. TURKEY JUDGEMENT)*

İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi¹
(European Court of Human Rights)

İKİNCİ KISIM

Zeynep Mercan Türkiye'ye karşı

KARAR

Başvuru no: 56511/16

OLAY

1. Başvuru sahibi Bayan Zeynep Mercan 1986 doğumlu ve Giresun'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır.

A. Somut Olayın Koşulları

2. Dosyadaki olaylar, başvuru sahibinin sunduğu şekliyle şöyle özetlenebilir.

3. 15 Temmuz 2016'yı 16 'ya bağlayan gece Türk Silahlı Kuvvetlerine mensup ve FETÖ/PDY (Fethullahçı Terör Örgütü/ Paralel Devlet Yapılanması) üyesi olmakla suçlanan bir grup şahıs başarısız bir darbe girişiminde bulunmuşlardır. Gece boyunca çoğunluğunu sivillerin oluşturduğu 200'den fazla insan darbecilere karşı koyarken hayatını kaybetmiştir. İlerleyen günlerde yetkililer ordu ve adalet teşkilatı bünyesinde birçok tutuklama ve görevden alma işlemi gerçekleştirmiştir.

4. Bu çerçevede Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) 16 Temmuz 2016 günü başvuru sahibinin de içinde bulunduğu 2900'den fazla hakimi FETÖ/PDY ile bağlantılı olma şüphesiyle tedbiren görevden almıştır. HSYK sonrasında aynı hakimler hakkında ceza soruşturması açılmasına izin vermiştir. Bu tarihte başvuru sahibi Giresun'da hakim olarak görev yapmaktaydı.

5. 17 Temmuz 2016 günü saat 07.00 civarında başvuru sahibi ikametinde polis tarafından yakalanmıştır.

---

¹ Çevirenler: Enes Akın ve Julija İlhan, Marmara Üniversitesi, AB Enstitüsü doktora öğrencileri.

6. 18 Temmuz 2016 günü Giresun Cumhuriyet Savcısı tarafından dinlenen başvuru sahibi FETÖ/PDY ile hiç bir bağlantısının bulunmadığını söyleyerek kendisine yöneltilen suçlamaları reddetmiştir.

7. Daha sonra ilgili şahıs Giresun Sulh Ceza Hakimine sevk edilmiştir. Hakim karşısında FETÖ/PDY ile hiç bir bağlantısının bulunmadığını tekrar ederek kendisine yöneltilen suçlamaları bir kez daha reddetmiştir. Avukatı da müvekkilinin atılı suçu işlediğine dair hiçbir kanıt bulunmadığını bildirmiş ve müvekkilinin serbest bırakılmasını talep etmiştir.

8. Sorgudan sonra hakim başvuru sahibinin tedbiren tutuklanmasına hükmetmiştir. Hakim bunun için ilgilinin FETÖ/PDY üyesi olduğu sebebiyle HSYK tarafından verilen 16 Temmuz 2016 tarihli görevden alma kararına ve Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının ihbarı gibi kuvvetli şüpheyi destekleyen somut delillerin mevcut olduğuna dayanmıştır. Ayrıca hakim atılı suçun Ceza Muhakemesi Kanununun 100. maddesinin 3. fıkrasında anılan suçlardan olması ve öngörülen cezanın ağırlığı hesaba katıldığında kaçma şüphesinin bulunduğunu değerlendirmiştir.

9. 8 Ağustos 2016'da Ordu Ağır Ceza Mahkemesi başvuru sahibinin tutukluluğuna yapmış olduğu itirazı reddedilmiştir.

B. İlgili İç Hukuk Yolları ve Uygulamaları

10. Olaydaki ilgili iç hukuk ve uygulama *Koçintar Türkiye'ye karşı* (karar no: 77429/12, § 9-26, 1 Temmuz 2014) kararında gösterilmiştir.

11. Ayrıca Anayasa Mahkemesi 25 Şubat 2016 tarihli kararında gazeteciler Erdem Gül ve Can Dündar'ın tutukluluğunun hukuki olmadığına hükmetmiştir (başvuru no: 2015/18567). Anayasa Mahkemesi ilk önce, Anayasanın 19. maddesi ve Ceza Muhakemesi Kanununun 100. maddesi uyarınca bir kişi hakkında tutuklama kararı verilmesinin yalnızca, hem kişinin atılı suçu işlediğine dair ikna edici delillere dayalı kuvvetli şüphe bulunması, hem de tutuklamanın şüphelinin kaçma, delilleri karartma veya tanık, mağdur ya da başka kişilere baskı yapma riski gibi bir amaca sahip olması durumunda mümkün olduğunu hatırlatmıştır. Mevzuata göre kuvvetli şüphe bulunmasının yanında tutuklamanın en az bir amacı olması gerekmektedir. Buna ek olarak Anayasa Mahkemesi tutuklamanın, ancak daha hafif başka tedbirlerin yetersiz kalacağına hükmedilmesi durumunda son çare olarak öngörüldüğünü belirtmiştir. Ayrıca Anayasa Mahkemesi bu kararında Mahkeme içtihadına da yolla yapmıştır. Özel olarak Mahkemenin *Lütfiye Zengin ve diğerleri Tür-*

kiye'ye karşı (karar no:36443/06, tarih: 14 Nisan 2015) kararını anımsatarak dosyanın koşullarının ve Anayasanın 13.maddesinde ifade edilen gereklilik ve ölçülülük prensiplerinin gereğinin yerine getirilmesinin tutuklamayı meşru kılması gerektiğini belirtmiştir.

12. Anayasa Mahkemesi daha sonra 2015/18567 sayılı başvurunun koşullarını inceleyerek ilgili kişilerin üzerlerine atılı suçları işlediklerine dair kuvvetli şüphe doğurur nitelikte somut olgu bulunmadığını – yasa dışı bir örgüte üye olmamakla birlikte bilerek yardım etmek ve askeri ve siyasi casusluk amacıyla devlet sırlarına ilişkin bilgileri ele geçirmek ve ifşa etmek – ve söz konusu özgürlükten yoksun bırakma tedbirinin gerekli olduğunun gösterilmediğini belirtmiştir. Anayasa Mahkemesi ilgili ilk derece mahkemesine, ihlalin sonuçlarını ortadan kaldırması amacıyla ihlal kararını bildirmeye karar vermiştir. İlgili şahıslar Anayasa Mahkemesi kararının ertesi günü serbest bırakılmışlardır. Herhangi bir zarar tazmini talebinde bulunmadıkları için kendilerine tazminat verilmemiştir.

Şikayetler

13. Başvuru sahibi Sözleşmenin 5. maddesinin 1. fıkrasını ileri sürerek, atılı suç işlediğine yönelik bir kanıt bulunmadan ve herhangi bir amaca yönelik olmadan tutuklandığı şikayetinde bulunmuştur.

14. Başvuru sahibi ayrıca Sözleşmenin 5. maddesinin 3. fıkrasını ileri sürerek maruz kaldığı tutukluluk süresiyle ilgili şikayette bulunmuştur.

15. Başvuru sahibi Sözleşmenin 3. maddesini ileri sürerek tutukluluk şartlarıyla ilgili şikayette bulunmuştur. 4 kişilik bir hücrede 8 kişi tutulduklarını beyan etmiştir.

16. Başvuru sahibi son olarak Sözleşmenin 6. maddesindeki anlamıyla adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasında bulunmuştur.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Sözleşmenin 5. Maddesinin 1. ve 3. Fıkralarının İhlali İddiasına Dair

17. Başvuru sahibi Sözleşmenin 5. maddesinin 1. ve 3. fıkralarını ileri sürerek göre tutukluluğunun hukuksuz olduğunu değerlendirmiş ve ayrıca tutukluluğunun süresinden de şikayet etmiştir.

18. Başvuru sahibi tutukluluğuna karşı itiraz imkanı veren etkin bir hukuk yolunun bulunmadığını açıklamıştır. Anayasa Mahkemesinin iki üyesinin ve bu mahkemede çalışan raportörlerin yakalandığını ve tutuklandığını belirtmiştir. Başvuru sahibine göre Anayasa Mahkemesi bu şartlarda tarafsız bir şekilde karar alacak bir durumda değildir. Başvu-

ru sahibi Olağanüstü Hal çerçevesinde Kanun Hükmünde Kararnamelerle alınan tedbirlere itiraz etmeye elverişli bir hukuk yolu bulunmadığını da eklemiştir.

19. Mahkeme iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralının amacının Sözleşmeye taraf devletlere kendilerine yönelik hak ihlali iddiaları işleme konulmadan önce ihlalleri önleme veya telafi etme şansı vermek olduğunu hatırlatır (diğer birçok kararın yanında bkz. *Selmouni Fransa'ya karşı* [BD], karar no: 25803/94, § 74, İHAM 1999-V). Bu kural Sözleşmenin 13.maddesine konu olan – ve bu maddeyle yakın bağlantısı bulunan – iç hukuk düzeninin ihlal iddiasına ilişkin etkin bir hukuk yolu sunacağı varsayımına dayanır. Böylece bu kural Sözleşme tarafından tesis edilen güvence mekanizmasının insan haklarına ilişkin ulusal güvence sistemlerine yardımcı nitelikte olması gerektiği prensibinin önemli bir yönünü teşkil eder (*Vučković ve diğerleri Sırbistan'a karşı* [BD], karar no: 17153/11, §§ 69-70, 25 Mart 2014; ayrıca bkz. *Brusco İtalya'ya karşı*, karar no: 69789/01, İHAM 2001-IX, ve *Demopoulos ve diğerleri Türkiye'ye karşı* [BD], karar no.ları: 46113/99, 3843/02, 13751/02, 13466/03, 10200/04, 14163/04, 19993/04 ve 21819/04, § 69, İHAM 2010).

20. Bunu söyledikten sonra Mahkeme, Sözleşmenin 35. madde hükmünün yalnızca ihlal suçlamasına ilişkin elverişli ve yeterli hukuk yollarının tüketilmesini emrettiğini hatırlatır. Bu hukuk yolları hem teoride hem de uygulamada yeterli derecede kesin olmalıdır, aksi halde gerekli olan etkinlik ve ulaşılabilirlik vasıflarına sahip olmazlar (ayrıca bkz. *Akdivar ve diğerleri Türkiye'ye karşı*, 16 Eylül 1996, § 66, Hüküm ve Karar Raporları 1996-IV, ve *Dalia Fransa'ya karşı*, 19 Şubat 1998, § 38, Rapor 1998-I). Mahkeme ayrıca <<uluslararası hukukun genel kabul gören ilkeleri>>ne göre bazı özel durumların başvuru sahibini kendisine tanınmış iç hukuk yollarını tüketme zorunluluğundan muaf tutabileceğini hatırlatır (*Selmouni*, yukarıda zikredilen, § 75). Bununla birlikte mevcut bir hukuk yolunun başarısız olacağı kesin olmadan yalnızca başarılı olma olasılığına dair şüphe duymak tek başına iç hukuk yollarının kullanılmamasını meşru kılacak geçerli bir sebep teşkil etmez (*Brusco*, yukarıda zikredilen karar ve *Koçintar Türkiye'ye karşı*, karar no: 77429/12, 1 Temmuz 2014).

21. Mahkeme 23 Eylül 2012 tarihinde yürürlüğe giren Anayasa değişikliğini müteakip Anayasa Mahkemesine bireysel başvurunun Türk hukuk sistemine girmiş olduğunu not eder. Anayasanın değişik

148.maddesinin 3. fıkrası bu mahkemeye Anayasa, Sözleşme veya Sözleşme Protokollerince güvence altına alınan temel haklarından yoksun bırakıldıklarını düşünen kişilerin, olağan hukuk yollarının tüketilmesinden sonra, yapacakları başvuruları inceleme yetkisi verir.

22. Mahkeme bu yeni hukuk yolunu hukuk muhakemesi usulünde bir hakkaniyetsizlik iddiasına ilişkin *Hasan Uzun Türkiye'ye karşı* (karar no: 10755/13, §§ 25-27, 30 Nisan 2013) davası çerçevesinde incelemiştir. Bu davayı incelemesi sırasında öncelikle bireysel başvuru yolunun ulaşılabilirliği ve yöntemi gibi pratik yönlerine eğilmiştir. Daha sonra yasa koyucunun bu yeni hukuk yoluyla ilgili iradesini, yani Türk Anayasa Mahkemesinin yetki alanını, kendisine tanınan araçları ve kararlarının kapsam ve etkilerini incelemiştir (*Hasan Uzun*, yukarıda zikredilen karar, § 53). Mahkeme yeni getirilen Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yolunun temel yönlerini inceledikten sonra prensip olarak bu hukuk yolunun Sözleşmeye dayanarak yapılan şikayetlerde uygun bir düzeltme ihtimali sunmadığını söylemeye imkan verecek bir unsur bulunmadığını değerlendirmiştir. Mahkeme bu korumanın sınırlarını test etme sorumluluğunun mağdur olduğunu düşünen kişinin omuzlarında olduğuna karar vermiştir (*Hasan Uzun*, yukarıda zikredilen karar, § 69).

23. Ayrıca Mahkeme birçok başvuruyu başvuru sahiplerinin bu yeni yolu kullanmamaları sebebiyle iç hukuk yolları tüketilmediği için kabul edilemez ilan etmiştir (bkz. Diğer birçoğuyla birlikte, *Özkan Türkiye'ye karşı*, karar no: 28745/11, 1 Ocak 2013, *Leyla Zana Türkiye'ye karşı*, karar no: 58756/09, 1 Ocak 2013, *Schmick Türkiye'ye karşı*, karar no: 25963/14, 7 Nisan 2015, *X Türkiye'ye karşı*, karar no: 61042/14, 19 Mayıs 2015, *Duran Türkiye'ye karşı*, karar no: 79599/13, 19 Mayıs 2015, ve *Berker ve diğerleri Türkiye'ye karşı*, karar no: 54769/13, 20 Ocak 2015, Sözleşmenin 3, 6, 10 et 11. maddelerine dayanarak yapılan şikayetlerle ilgili dosyalar).

24. Mahkeme özellikle Sözleşmenin 5. Maddesine dayanarak yapılan şikayetlerde, Koçintar davasında (yukarıda zikredilen karar, § 44) tutukluluk süresi ile ilgili yapılan şikayeti, bu yeni hukuk yolunun tüketilmemiş olması sebebiyle kabul edilemez ilan ettiğini hatırlatır. Mahkeme, Anayasa Mahkemesine bireysel başvurunun tutuklunun serbest kalmasını sağlayabileceğini tespit ettikten sonra bu yolun başvuru sahibinin Sözleşmenin 5. Maddesinin 3. fıkrasına dayanarak yaptığı şikayete uygun bir düzeltme getirmeye elverişli olduğunu ve makul bir başarı ihtimali sunduğunu değerlendirmiştir. Mahkeme Koçintar kararından

sonra tutukluluk süresiyle ilgili yapılan şikayetlerde bu anayasal yolun Sözleşmenin 35. maddesi uyarınca tüketilmesi gereken bir iç hukuk yolu olarak değerlendirilmesi gerektiğine birçok kez hükmetmiştir (diğerleriyle birlikte bkz. *Hebat Aslan ve Firas Aslan Türkiye'ye karşı*, karar no: 15048/09, § 50, 28 Ocak 2014, *Levent Bektaş Türkiye'ye karşı*, karar no: 70026/10, §§ 42-44, 16 Haziran 2015, ve *Iğsız Türkiye'ye karşı*, karar no: 16086/12, 3 Mart 2015). Son olarak *Sakkal ve Fares Türkiye'ye karşı* (karar no: 52902/15, 7 Haziran 2016) kararında Mahkeme başvuru sahiplerinin madde 5 §§ 2 ve 4'e dayanarak yaptıkları şikayetleri ilgililerin önce Anayasa Mahkemesine başvurmamış olmaları sebebiyle iç hukuk yollarını tüketmedikleri için reddetmiştir.

25. Mahkeme görülen dosyada bu içtihadından ayrılmak için bir sebep görmemektedir. Gerçekten de Anayasa Mahkemesine bireysel başvurunun başvuru sahibine Sözleşmenin 5. maddesinin 1. fıkrasına dayanarak yapmış olduğu şikayete uygun bir düzeltme getirmeye elverişli olmadığını veya bu başvurunun makul bir başarı ihtimalinin bulunmadığını söylemeye imkan verecek bir unsur bulunmamaktadır. Anayasa Mahkemesi tarafından verilen kararlar, özellikle 25 Şubat 2016 tarihindeki Erdem Gül ve Can Dündar ile ilgili karar bu tezi desteklemektedir; bu kararda Anayasa Mahkemesi iki gazetecinin tutuklanmasının, ilgililerin isnat edilen suçu işlediklerine yönelik kuvvetli şüphe doğurmaya elverişli somut olgu bulunmadığı ve özgürlükten yoksun bırakma tedbirinin gerekliliğinin gösterilmediği gerekçesiyle Anayasanın 19. maddesinin 3. fıkrasını ihlal ettiğini düşünmüştür. Söz konusu olayda Anayasa Mahkemesi, başta *Lütfiye Zengin ve diğerleri* kararı (yukarıda zikredilen) olmak üzere büyük oranda Mahkeme içtihatlarına yollama yapmış ve Mahkeme tarafından belirlenen prensipleri uygulamıştır. İhlal kararı, ihlalin sonuçlarını ortadan kaldırması için ağır ceza mahkemesine bildirilmiş ve ilgili şahısların ertesi gün serbest kalmasıyla sonuçlanmıştır.

26. Mevcut olayda başvuru sahibini söz konusu yola başvurma yükümlülüğünden muaf tutabilecek özel sebeplerin varlığı konusunda ise Mahkeme ilgili tarafından bu noktada ileri sürülen savların Anayasa Mahkemesi başvuru yolunun etkinliğini, karine olarak (*prima facie*), şüpheye düşürmeye sebep olmayacağını değerlendirmiştir. Mahkeme başvuru sahibinin Anayasa Mahkemesi yargıçlarının tarafsızlığına dair korku duymasının tek başına Sözleşmenin 35. maddesinin 1. fıkrasının gereğini yerine getirmek için bu hukuk yoluna başvurma yükümlülüğünden kendisini muaf kılmayacağını değerlendirmiştir. Bu itibarla Mahke-

me mevcut bir yolun başarısız olacağı kesin olmadan yalnızca başarı ihtimaline yönelik şüphe duyulmasının bu yolun kullanılmamasını meşru kılacak geçerli bir sebep teşkil etmeyeceğini – bir kez daha – hatırlatır (*Akdivar ve diğerleri*, yukarıda zikredilen karar, § 71). Ayrıca Mahkeme iddia edilen tarafsız olmama durumunun Sözleşmenin 6. maddesinin 1. fıkrasına göre gerektiğinde şikayet konusu olabileceğini, ancak prensip olarak Sözleşmenin 5. maddesine dayanarak yapılan şikayetlerde böyle bir iddianın iç hukuk yollarının tüketilmesi yükümlülüğünden kaçmak için önleyici bir şekilde ileri sürülemeyeceğini de hatırlatır (örneğin bkz. *mutatis mutandis, Béla Kovacs ve BÉláné Kovacs Macaristan'a karşı*, karar no: 50135/12, §§ 33 et 34, 30 Eylül 2014).

27. Mahkeme bütün bunları ve dosyanın olgularını birlikte hesaba katarak başvuru sahibini Anayasa Mahkemesine başvurma yükümlülüğünden muaf tutabilecek özel bir durum algılamamıştır. Bilakis Mahkemenin değerlendirmesine göre başvuru sahibi bu gerekliliği yerine getirseydi iç hukuk yollarına şu imkanı sunacaktı; tüketme kuralının amacı devletlere şikayet konusu eylem ve eksikliklerinin Sözleşme ile uyumu sorununu nasıl gidereceklerini bilme imkanı vermek olduğundan, eğer başvuru sahibi her şeye rağmen şikayetini iç hukuk yollarına yapmış olsaydı bu mahkemelerin içtihatlarından da faydalanabilirdi. Mahkeme bu şartlarda, Sözleşme ile getirilen güvence mekanizmasında kendi rolünün iç hukuk yollarına kıyasla ikincil karakterde olduğunu ve başvuru sahibinin iç hukuk yollarına temel rollerini oynama imkanını veren gerekli adımları atmadığını düşünmüştür (*Vučković ve diğerleri*, yukarıda zikredilen, § 90).

28. Sonuç olarak Mahkeme başvuru sahibinin Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapması gerekirken yapmadığını değerlendirmiştir.

29. Dahası başvuru sahibinin tutuklanması Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnamesi ile alınan bir tedbir olmadığından Mahkeme ilgilinin, tutukluluğuna itirazın imkansız olduğu iddiasının temelsiz olduğunu değerlendirmiştir.

30. Böylece Mahkeme Sözleşmenin 5. Maddesi ileri sürülerek yapılan şikayeti iç hukuk yolları tüketilmediği için Sözleşmenin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkralarını uygulayarak reddetmiştir.

B. Sözleşmenin 3. Maddesinin İhlali İddiasına Dair

31. Başvuru sahibi Sözleşmenin 3. maddesine istinaden tutukluluk şartlarından da şikayette bulunmuştur.

32. Başvuru sahibi herhangi bir iç otoriteye bu şikayeti yapmadığından Mahkeme, Sözleşmenin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkralarını uygulayarak, iç hukuk yolları tüketilmediği için şikayetin reddedilmesi gerektiğini değerlendirmiştir.

C. Sözleşmenin 6. Maddesinin İhlali İddiasına Dair

33. Başvuru sahibi son olarak Sözleşmenin 6. maddesindeki anlamıyla adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini iddia etmektedir.

34. Mahkeme bu evrede bu şikayetin sunulmak için henüz olgunlaşmamış olduğunu ve Sözleşmenin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkralarını uygulayarak bu şikayetin kabul edilemez ilan edilmesi gerektiğini değerlendirmiştir.

Bu sebeplerle Mahkeme oybirliğiyle

Başvuruyu kabul edilemez ilan etmiştir.

17 Kasım 2016 tarihinde Fransızca yapılmış ve yazıya geçirilmiştir.

Hasan Bakırcı

Julia Laffranque

Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Başkan

İHAM'ın yaptığı yollamalar

İHAM 1 Temmuz 2014 tarih ve 77429/12 sayılı Koçintar Türkiye'ye karşı kararı: Ali Koçintar, 1985 doğumlu ve İstanbul'da ikamet eden bir Türk vatandaşı, hakkında organize suç örgütü bağlantılı soygunlara karıştığı iddiasıyla kovuşturma var, 13 Şubat 2009 tarihinde yakalanmış ve tutuklanmış, 6 Mart 2014 tarihinde serbest kalmıştır. Bu süre içinde birçok kez tutukluluğuna itiraz etmiş ancak bu itirazlar reddedilmiştir. Koçintar İHAS 5/1 (uzun tutukluluk sebebiyle özgürlük ve güvenlik hakkının ihlal edildiği), 6/1 (hakkındaki ceza davasının süresi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği) ve 13 (etkin başvuru hakkının ihlal edildiği) uyarınca İHAM' başvuru yapmıştır. İHAM bu başvuruyu iç hukuk yollarının tüketilmediği ve ANAYASA MAHKEMESİ'ye bireysel başvuru yapılmadığı gerekçesiyle reddetmiştir. İHAM kararında ANAYASA MAHKEMESİ'nin o güne kadarki hak ihlali iddialarıyla ilgili vermiş olduğu birçok karara yollama yapmış ve bu yolun etkin bir yol olduğuna hükmetmiştir.

ANAYASA MAHKEMESİ'nin 25 Şubat 2016 tarihli Can Dündar ve Erdem Gül kararı: ANAYASA MAHKEMESİ Can Dündar ve Erdem Gül kararında 'Tutuklamanın hukukiliğine ilişkin olarak yukarıda yapılan tespitler dikkate alındığında ve isnat edilen suçlamalara temel olarak gösterilen tek olgunun başvuruya konu haberlerin yayımlanması olduğu

gözetildiğinde hukukilik şartını sağlamayan tutuklama gibi ağır bir tedbir, ifade ve basın özgürlükleri bakımından demokratik bir toplumda **gerekli ve ölçülü** bir müdahale olarak kabul edilemez’ demiştir. ANAYASA MAHKEMESİ bu gerekçesinde ‘Temel Hak ve Hürriyetlerin Sınırlanması’ başlıklı Anayasa madde 13’e yollama yapmıştır (Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz).

Ayrıca ANAYASA MAHKEMESİ bu kararında Anayasamızın ‘kişi hürriyeti ve güvenliği’ başlıklı 19/3.maddesindeki ‘Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmalarını, delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek amacıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hallerde hâkim kararıyla tutuklanabilir. Hâkim kararı olmadan yakalama, ancak suçüstü halinde veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yapılabilir; bunun şartlarını kanun gösterir’ ve 19/8.maddesindeki ‘Her ne sebeple olursa olsun, hürriyeti kısıtlanan kişi, kısa sürede durumu hakkında karar verilmesini ve bu kısıtlamanın kanuna aykırılığı halinde hemen serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla yetkili bir yargı merciine başvurma hakkına sahiptir’ hükümlerine yollama yapmıştır.

İHAM’ın 14 Mayıs 2013 tarihli ve 10755/13 sayılı Hasan UZUN kararı: Başvurucu Hasan Uzun, 1937 doğumlu ve Muğla’da yaşayan bir Türk vatandaşdır. 1 Haziran 2009 tarihinde, başvurucu Hasan Uzun’a karşı, bir üçüncü şahıs tarafından, birbirine komşu iki arsanın sınırının belirlenmesi konusundaki ihtilaftan ötürü, tapu kaydının düzeltilmesi davası açılmıştır. 22 Eylül 2001 tarihinde, Muğla Asliye Hukuk Mahkemesi, bilirkişi raporu, keşif tutanağı ve çeşitli tanık beyanlarını nazara alarak, Hasan Uzun’a ait arsanın bir kısmının, davacı üçüncü şahıs adına tesciline karar vermiştir. Hasan Uzun, bazı usulî hataların varlığı iddiası ile temyiz başvurusunda bulunmuş, Yargıtay, 25 Eylül 2012 tarihinde, ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır. Başvurucu, Sözleşme’nin 6. maddesi (adil yargılanma hakkı) ve 14. maddesini (ayrımcılık yasağı) ileri sürerek, dava konusu arsa üzerinde, tanıklar ve bilirkişilerin huzurunda yapılan keşfin, usule aykırı olarak, ilk başta kararlaştırılan günden bir gün önce yapıldığından ve kendi iki tanığının bu tarih değişikliğinden usulünce haberdar edilmediklerinden şikâyet etmektedir. Bu kararda da İHAM ANAYASA MAHKEMESİ’ye bireysel başvuru yapılmadığı için başvuruyu kabul edilemez bulmuştur.